

Rada
Európskej únie

V Bruseli 6. septembra 2022
(OR. en)

12037/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0273(NLE)**

**JAI 1119
VISA 135
MIGR 243
COEST 626**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	6. septembra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 661 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 661 final.

Príloha: COM(2022) 661 final

V Bruseli 6. 9. 2022
COM(2022) 661 final

2022/0273 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (ďalej len „dohoda o zjednodušení vízového režimu“) nadobudla platnosť 1. júna 2007¹. Účelom uvedenej dohody o zjednodušení vízového režimu je zjednodušiť – na základe reciprocity – postup pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie na účely pobytu v trvaní najviac 90 dní počas 180 dní. Európska únia uzavrela dohody o zjednodušení vízového režimu len s vybraným a obmedzeným počtom tretích krajín. Takéto dohody majú byť dôkazom vzájomného partnerstva medzi EÚ a danou krajinou a sú založené na vzájomnom rešpektovaní spoločných hodnôt.

V roku 2011 sa začali rokovania o revízii dohody o zjednodušení vízového režimu s cieľom zohľadniť zmeny právneho rámca EÚ a skúsenosti získané pri vykonávaní dohody o zjednodušení vízového režimu. Zároveň sa začal dialóg o spoločných krokoch smerom k liberalizácii vízového režimu. Rokovania aj dialóg boli zmrazené v dôsledku protiprávnej anexie Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskom v roku 2014².

V reakcii na protiprávnu anexiu v roku 2014 a pokračujúce destabilizačné kroky na východnej Ukrajine Európska únia zaviedla i) hospodárske sankcie vzhľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine v spojení s neúplným vykonávaním dohôd z Minska; ii) sankcie za konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny; iii) sankcie v reakcii na protiprávnu anexiu Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskou federáciou.

Rozhodnutie Ruskej federácie uznať časti Doneckej a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, za nezávislé subjekty a rozhodnutie vyslať ruské jednotky na Ukrajinu, neodôvodnená a nevyprovokovaná vojenská agresia narúšajúca územnú celistvosť a ohrozujúca zvrchovanosť, a nezávislosť krajiny predstavujú závažné porušenie medzinárodného práva a medzinárodných dohôd vrátane Charty OSN, Helsinského záverečného aktu, Parížskej charty a Budapeštianskeho memoranda.

Rusko ako signatár dohôd z Minska nesie jasnú a priamu zodpovednosť za úsilie o nájdenie mierového riešenia. Rozhodnutím uznať regióny východnej Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, za nezávislé subjekty Rusko jasne porušilo dohody z Minska, v ktorých sa stanovuje úplné navrátenie týchto oblastí pod kontrolu ukrajinskej vlády.

EÚ sa 23. februára 2022 jednomyselne dohodla na prvom balíku sankcií, ktorý Rusku spôsobil dodatočné náklady v reakcii na jeho konanie. Ich súčasťou boli individuálne sankcie, finančné obmedzenia a obmedzenia hospodárskych vzťahov medzi EÚ a časťami Doneckej a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády.

Európska rada 24. februára 2022 čo najdôraznejšie odsúdila nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a spolu so svojimi medzinárodnými partnermi vyjadrila Ukrajine a jej obyvateľom plnú solidaritu Únie. Rusko svojou

¹ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007).

² Závety Rady o Ukrajine, zasadnutie Rady pre zahraničné veci 3. marca 2014 v Bruseli.

protiprávnou vojenskou agresiou naďalej hrubo porušuje medzinárodné právo, pácha zverstvá voči ukrajinskému obyvateľstvu a ohrozuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu. Európska rada vyzvala Rusko, aby okamžite ukončilo svoje vojenské akcie, bezpodmienečne stiahlo všetky ozbrojené sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.³

Únia následne reagovala ďalšími balíkmi sankcií vrátane zmrazenia aktív a zákazov cestovania týkajúcich sa konkrétnych fyzických osôb. Únia prijala aj reštriktívne opatrenia týkajúce sa finančného, energetického, dopravného a technologického sektora. Ďalej prijala dodatočné opatrenia, a to najmä čiastočné pozastavenie uplatňovania dohody o zjednodušení vízového režimu⁴. Týmto opatrením sa pozastavili zjednodušenia týkajúce sa listinných dôkazov, vízového poplatku, udeľovania víz na viac vstupov a dĺžky postupov spracovania žiadostí o víza. Opatrenia boli zamerané na ruských držiteľov diplomatických pasov, vládnych úradníkov, podnikateľov a zástupcov podnikateľských organizácií.

Od začiatku ruskej agresie voči Ukrajine sa situácia výrazne zhoršila s tragickými humanitárnymi dôsledkami pre civilné obyvateľstvo a infraštruktúru a Rusko ďalej rozšírilo svoju úplnú alebo čiastočnú okupáciu vo východných a južných regiónoch Ukrajiny. Milióny Ukrajincov boli nútení utiecť, a to výlučne cez pozemné hranice, keďže letecké trasy nie sú k dispozícii. Neustále sa zvyšuje počet prekročení ukrajinských hraníc so susednými krajinami ako priamy dôsledok rozsiahlej invázie. Podľa údajov UNHCR presiahol 23. augusta počet prekročení hraníc 11 miliónov, z toho bolo približne 10 miliónov vstupov do EÚ.

Na neformálnom zasadnutí ministrov zahraničných vecí 31. augusta členské štáty považovali za potrebné úplne pozastaviť uplatňovanie dohody o zjednodušení vízového režimu s cieľom výrazne znížiť počet nových víz vydávaných ruským občanom členskými štátmi EÚ a zabrániť potenciálnemu tzv. visa shoppingu zo strany ruských občanov.

EÚ nemôže považovať Rusko, ktoré vedie túto agresívnu vojnu, za partnera dohody o zjednodušení vízového režimu, pokiaľ pokračuje v deštruktívnej zahraničnej politike a vojenskej agresii voči kandidátskej krajine EÚ a úplne ignoruje medzinárodný poriadok založený na pravidlách.

2. NAVRHOVANÉ OPATRENIA

Vojenská agresia voči krajine hraničiacej s Európskou úniou odôvodňuje opatrenia na ochranu základných bezpečnostných záujmov Európskej únie a jej členských štátov.

Ruská federácia nielenže ohrozila vzťahy s Európskou úniou a jej členskými štátmi, ale tiež porušila dohody z Minska tým, že narušila územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, čo je v rozpore s jej medzinárodnými záväzkami.

Ruská federácia okrem toho vykonáva proaktívnu politiku, v rámci ktorej núti ukrajinských občanov tých ukrajinských regiónov, ktoré okupuje ruská armáda, používať jej medzinárodné pasy, čo predstavuje porušenie územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny.

V súlade s článkom 15 ods. 5 dohody o zjednodušení vízového režimu môže každá zo zmluvných strán úplne alebo sčasti pozastaviť uplatňovanie tejto dohody z dôvodu ochrany verejného poriadku, národnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Invázia Ruska na Ukrajinu prináša riziká v súvislosti so všetkými týmito kritériami. Zjavné nerešpektovanie

³ Závety Európskej rady z 24. februára 2022.

⁴ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/333.

medzinárodného poriadku založeného na pravidlách zo strany Ruska predstavuje veľké riziko pre verejný poriadok. Existujú aj osobitné riziká, ako je pohyb obyvateľov okupovaných oblastí Ukrajiny, ktorí spolupracujú s ruským režimom a ktorým môžu byť vydávané medzinárodné pasy Ruskej federácie. Táto vojenská agresia podporuje rozvoj organizovanej trestnej činnosti a cirkuláciu nelegálnych zbraní, čím ohrozuje bezpečnostné záujmy Únie a národnú bezpečnosť členských štátov. Zvýšené riziká spojené s využívaním jadrovej elektrárne v Záporoží ako vojenského zariadenia Ruskou federáciou predstavujú veľkú hrozbu pre ľudské životy.

Všeobecnejšie povedané, rozhodnutie napadnúť Ukrajinu a pokračovať vo vojenskej agresii je nezlučiteľné s dôveryhodným vzťahom medzi EÚ a Ruskou federáciou. Dohody o zjednodušení vízového režimu sa uzatvorili len s vybraným a obmedzeným počtom tretích krajín a sú založené na vzájomnom partnerstve medzi EÚ a danou krajinou. Krajina, ktorá vedie nevyprovokovanú a neopodstatnenú agresívnu vojnu, by už nemala mať nárok na zjednodušenie udeľovania víz. Je preto odôvodnené úplne pozastaviť uplatňovanie dohody o zjednodušení vízového režimu vo vzťahu k všetkým občanom Ruskej federácie.

Pozastavenie bude mať vplyv aj na kategórie cestujúcich, ako sú novinári, žiaci, študenti a výskumní pracovníci, ktorí už nebudú môcť využívať zjednodušenia podľa dohody o zjednodušení vízového režimu, ktorá bola pozastavená. Vzhľadom na význam takýchto kategórií cestujúcich pre EÚ a pokračovanie medzilidských kontaktov sa táto otázka bude riešiť v pripravovaných usmerneniach týkajúcich sa všeobecných vízových otázok s Ruskom, ktoré prijme Komisia.

Keď rozhodnutie Rady nadobudne účinnosť, pravidlá stanovené v dohode o zjednodušení vízového režimu sa pozastavia. V dôsledku toho sa namiesto toho budú uplatňovať všeobecné pravidlá vízového kódexu.

3. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Hmotnoprávnym základom je článok 77 ods. 2 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

V článku 15 ods. 5 dohody o zjednodušení vízového režimu sa stanovuje, že „[k]aždá zo zmluvných strán môže úplne alebo sčasti pozastaviť uplatňovanie tejto dohody z dôvodu ochrany verejného poriadku, národnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Rozhodnutie o pozastavení uplatňovania dohody sa oznámi druhej zmluvnej strane najneskôr 48 hodín pred nadobudnutím jeho platnosti. Zmluvná strana, ktorá pozastavila uplatňovanie tejto dohody, bezodkladne informuje druhú zmluvnú stranu o tom, že dôvody na pozastavenie pominuli.“

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Neuvádza sa.

• Proporcionalita

Tento návrh je primeraný potrebe chrániť bezpečnosť Únie a členských štátov a reagovať na nevyprovokovanú a neodôvodnenú ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajine. Vzhľadom na zhoršenie bezpečnostnej situácie na Ukrajine v dôsledku vojenských akcií Ruskej federácie a zvýšené riziká, ktoré tieto akcie predstavujú pre Európsku úniu, je primerané úplne pozastaviť uplatňovanie dohody o zjednodušení vízového režimu.

4. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Členské štáty rokovali o úplnom pozastavení uplatňovania dohody o zjednodušení vízového režimu na zasadnutí pracovnej skupiny pre víza 13. júla 2022. Členské štáty tiež vyjadrili svoje názory na pozastavenie na neformálnom zasadnutí ministrov zahraničných vecí (Gymnich) 31. augusta 2022 a dosiahli politickú dohodu o úplnom pozastavení uplatňovania dohody.

5. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh so sebou neprináša dodatočné náklady pre rozpočet EÚ.

6. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Vykonávanie opatrenia bude monitorovať Komisia, a to v kontexte schengenských hodnotení.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Cieľom návrhu je úplne pozastaviť zjednodušenia stanovené v dohode o zjednodušení vízového režimu pre ruských občanov. Týka sa listinných dôkazov, ktoré má žiadateľ predložiť pred cestou, výšky vízového poplatku, vydávania víz na viac vstupov a dĺžky postupov spracovania žiadostí o víza. Na ruských občanov sa prestanú uplatňovať zjednodušenia týkajúce sa týchto rôznych prvkov a začnú sa uplatňovať štandardné pravidlá vízového kódexu týkajúce sa: vízového poplatku (článok 16 vízového kódexu), maximálnej dĺžky trvania spracovania žiadostí o víza (článok 23), vydávania víz na viac vstupov (článok 24 ods. 2) a listinných dôkazov, ktoré má žiadateľ predložiť pred cestou (článok 14)⁵.

⁵ Vykonávacie rozhodnutie Komisie [C(2016) 3347 final] zo 6. júna 2016, ktorým sa stanovuje zoznam sprievodných dokladov, ktoré majú predložiť žiadatelia o víza v Iráne, Iraku a Ruskej federácii.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a) a článok 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie⁶ (ďalej len „dohoda“) nadobudla platnosť 1. júna 2007 súbežne s Dohodou medzi Ruskou federáciou a Európskym spoločenstvom o readmisii⁷.
- (2) Účelom uvedenej dohody je na základe reciprocity zjednodušiť postup pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie na účely pobytu v trvaní najviac 90 dní počas 180 dní. V preambule dohody je zdôraznené želanie rozvíjať medziľudské vzťahy ako dôležitú podmienku trvalého rozvoja hospodárskych, humanitárnych, kultúrnych, vedeckých a iných vzťahov.
- (3) Podľa článku 15 ods. 5 dohody „[k]aždá zo zmluvných strán môže úplne alebo sčasti pozastaviť uplatňovanie tejto dohody z dôvodu ochrany verejného poriadku, národnej bezpečnosti alebo verejného zdravia“. Rozhodnutie o pozastavení uplatňovania dohody sa oznámi druhej zmluvnej strane najneskôr 48 hodín pred nadobudnutím jeho platnosti. Zmluvná strana, ktorá pozastavila uplatňovanie tejto dohody, bezodkladne informuje druhú zmluvnú stranu o tom, že dôvody na pozastavenie pominuli.
- (4) V reakcii na protiprávnu anexiu Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskou federáciou v roku 2014 a jej pokračujúce destabilizačné kroky na východnej Ukrajine Európska únia už zaviedla hospodárske sankcie vzhľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, spojené s neúplným vykonávaním dohôd z Minska; sankcie za konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a sankcie v reakcii na protiprávnu anexiu Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskou federáciou.

⁶ Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007.

⁷ Dohoda medzi Ruskou federáciou a Európskym spoločenstvom o readmisii (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007).

- (5) Ruská federácia ako signatár dohôd z Minska mala jasnú a priamu zodpovednosť za hľadanie mierového riešenia konfliktu v súlade s týmito zásadami. Ruská federácia svojím rozhodnutím uznať regióny východnej Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, za nezávislé subjekty jasne porušila dohody z Minska, v ktorých sa stanovuje úplné navrátenie týchto oblastí pod kontrolu ukrajinskej vlády.
- (6) Rozhodnutie Ruskej federácie uznať časti Doneckej a Luhanskej oblasti Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, za nezávislé subjekty a následné rozhodnutie vyslať ruské jednotky na Ukrajinu ďalej narušajú územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a predstavujú závažné porušenie medzinárodného práva a medzinárodných dohôd vrátane Charty OSN, Helsinského záverečného aktu, Parížskej charty a Budapeštianskeho memoranda.
- (7) Od začiatku ruskej nevyprovokovanej a neodôvodnenej agresie voči Ukrajine – 24. februára 2022 – sa situácia zhoršila a Rusko rozšírilo svoju úplnú alebo čiastočnú okupáciu vo východných a južných regiónoch Ukrajiny. Rusko takisto využíva najväčšiu jadrovú elektrárňu Ukrajiny v Záporoží ako vojenské zariadenie, čím vytvára riziká závažnej jadrovej udalosti s účinkami, ktoré by presiahli do susedných krajín vrátane členských štátov.
- (8) Európska rada 24. februára 2022 čo najdôraznejšie odsúdila nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a vyjadrila spolu so svojimi medzinárodnými partnermi Ukrajine a jej obyvateľom plnú solidaritu. Rusko svojimi protiprávnymi vojenskými akciami výrazne porušuje medzinárodné právo a ohrozuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu. Únia následne 25. februára prijala ďalšie reštriktívne opatrenia, ktorými čiastočne pozastavila uplatňovanie dohody v reakcii na nevyprovokovanú a neodôvodnenú ruskú vojenskú agresiu⁸.
- (9) Vojenská agresia voči krajine hraničiacej s Európskou úniou, ako je tá, ku ktorej došlo na Ukrajine a ktorá viedla k reštriktívnym opatreniam, odôvodňuje opatrenia určené na ochranu základných bezpečnostných záujmov Únie a jej členských štátov.
- (10) Ruská federácia takisto porušila dohody z Minska tým, že narušila územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny. To je v rozpore s medzinárodnými záväzkami Ruskej federácie.
- (11) Vojenské akcie Ruskej federácie na Ukrajine zvýšili ohrozenie verejného poriadku, národnej bezpečnosti a verejného zdravia členských štátov.
- (12) Vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu vyvolanú vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine sa preto Rada domnieva, že uplatňovanie ustanovení dohody, ktorými sa stanovujú zjednodušenia pre občanov Ruskej federácie žiadajúcich o krátkodobé víza, by sa malo pozastaviť úplne.
- (13) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES; Írsko sa preto nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (14) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

⁸ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/333.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Uplatňovanie ustanovení dohody sa úplne pozastavuje vo vzťahu k občanom Ruskej federácie.

Článok 2

Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/333 sa nahrádza týmto rozhodnutím.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť druhým dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* a oznámení Ruskej federácii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*